

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи
О.Б. Жильцов
2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
МИСТЕЦТВА ХОРЕОГРАФІЇ**

Галузь знань 0202 «Мистецтво»
Напрямок підготовки 6.020202 «Хореографія»
Спеціалізація

«Класична хореографія».

«Сучасна хореографія».

Інститут мистецтв

2016-2017 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

А. О. Таранник

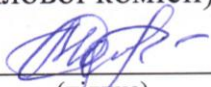
Робоча програма «**Методика викладання мистецтва хореографії**» для студентів 3 курсу, галузь знань **0202 «Мистецтво»**, за напрямом підготовки **6.020202 «Хореографія»**.

Розробник: Медвідь Т.А., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри хореографії Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри (циклової комісії) хореографії

Протокол від. “07” вересня 2016 року № 1

Завідувач кафедри (голова циклової комісії) хореографії

(підпис)

Медвідь Т.А.

© _____, 2016 року

©Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016 року

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни.....	6
1. Опис предмета навчальної дисципліни.....	6
2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
3. Програма.....	8
4. Навчально-методична карта дисципліни «Методика викладання мистецтва хореографії».....	14
5. Карта самостійної роботи студента.....	16
6. Система поточного і підсумкового контролю знань.....	17
7. Методи навчання.....	20
8. Методичне забезпечення курсу.....	21
9. Питання до контрольної роботи.....	22
10. Питання до іспиту.....	26
Рекомендована література.....	30

Пояснювальна записка

Система підготовки висококваліфікованих викладачів хореографічного мистецтва передбачає вивчення цілого спектру як теоретичних, так і практичних навчальних дисциплін. Провідною серед них є дисципліна «Методика викладання мистецтва хореографії», яка узагальнює та систематизує знання, набуті студентами під час вивчення інших навчальних курсів. Майбутній викладач-хореограф повинен володіти методами та прийомами навчання та викладання, а також вміти застосовувати їх на практиці. Тому вивчення методики викладання класичного, народносценічного, сучасного танців з урахування вікових особливостей дітей є необхідним для отримання кваліфікації викладача хореографічного мистецтва. Вивчення та аналіз передового педагогічного досвіду видатних викладачів-хореографів дозволить студентам створити власну педагогічну модель. Знайомство із розвитком системи професійної хореографічної системи дасть змогу орієнтуватися в сучасних змінах та знаходити відповіді на актуальні питання в цій галузі. Вміння правильного планування хореографічного навчання, знання основних вимог програми хореографічної діяльності є запорукою професійного підходу до хореографічного мистецтва.

Метою курсу є оволодіння методами та прийомами викладання хореографічних дисциплін, підготовка студентів до вирішення навчальних задач в їх професійній викладацькій діяльності.

Головним завданням курсу є вивчення історії становлення професійної системи хореографічної освіти, розвитку теорії і методики викладання хореографічного мистецтва, педагогічного досвіду видатних викладачів хореографії, оволодіння методами та прийомами викладання хореографічних дисциплін.

Програма передбачає взаємозв'язок із наступними навчальними дисциплінами: «Історія хореографічного мистецтва», «Класичний танець», «Основи хореографічної термінології», «Народносценічний танець», «Мистецтво балетмейстера» «Теорія і методика роботи з дитячим

хореографічним колективом». Всі ці дисципліни є обов'язковими для вивчення майбутніми хореографами, а отже вимагають знання методики їх викладання.

Програмний матеріал курсу вивчається відповідно до навчального плану у формі лекційних та практичних занять. Також передбачається самостійна робота студентів, індивідуальна робота та поточні консультації. Формою контролю є іспит.

Програма занять з методики викладання мистецтва хореографії *передбачає* систематичне, послідовне, методично-цілісне вивчення курсу. Вона визначає зміст, об'єм знань і навичок, які повинні засвоїти студенти, й організовує роботу викладача.

Програма складається з двох змістових модулів і шести тем.

Вона розглядає розвиток системи професійної хореографічної освіти; методику викладання хореографії у системі закладів освіти; види планування та основні вимоги до хореографічного навчання в ЗОШ; структуру та зміст занять з хореографії; методичні аспекти вивчення танцювальних рухів; методику складання навчально-тренувальних вправ у логіці вікового підходу.

У результаті вивчення курсу студенти повинні

знати:

- історичні аспекти виникнення та розвитку системи хореографічної освіти;
- методи та принципи навчання в хореографічній діяльності;
- форми, структуру та зміст занять з хореографії
- методичні аспекти виконання танцювальних рухів та складання тренувальних комбінацій;
- види планування та основні вимоги хореографічної діяльності.

уміти:

- методично грамотно виконувати танцювальні рухи класичного та народно-сценічного танців;
- складати тренувальні та танцювальні комбінації з урахування вікового підходу;
- складати програму, календарно-тематичний план та план-конспект уроку.

Структура програми навчальної дисципліни.

«Методика викладання мистецтва хореографії»

1. Опис предмета навчальної дисципліни

Курс:	Напрямок підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>6 кредитів.</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі.</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>216 год.(72/144)</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2 год.</i></p>	<p>Шифр та назва галузі знань: 0202 «Мистецтво»</p> <p>Шифр та назва напрямку підготовки: 6.020202 «Хореографія»</p> <p>Спеціалізація: «Класична хореографія». «Сучасна хореографія».</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр».</p>	<p><i>Нормативна</i></p> <p>Рік підготовки: <i>3.</i></p> <p>Семестр: <i>5/6.</i></p> <p><i>Аудиторні заняття:</i> <i>56 (28/28) годин, з них:</i></p> <p><i>Лекції: 26 (14/12) год.</i></p> <p><i>Практичні заняття:</i> <i>30 (14/16) год.</i></p> <p><i>Самостійна робота:</i> <i>80 (40/40) год.</i></p> <p>Модульний контроль: <i>8 (4/4) год.</i></p> <p><i>Семестровий контроль:</i> <i>36 год.</i></p> <p><i>Курсова робота:</i> <i>36 год</i></p> <p><i>Вид контролю:</i> <i>Залік -5-й семестр,</i> <i>Істит – 6-й семестр.</i></p>

2. Тематичний план навчальної дисципліни

№	Тема	Семестр	Кількість годин							
			Всього	Аудиторні	Лекційні	Практичні	Самостійні	Мод. контроль	Семестр. контроль	Курсова робота
I. Змістовний модуль. Основні вимоги до хореографічного навчання										
1	Розвиток системи професійної хореографічної освіти	5	22	8	4	4	12			
2	Методика викладання хореографії у системі закладів освіти		21	8	4	4	14			
3	Види планування та основні вимоги до хореографічного навчання в ЗОШ		29	12	6	6	14	4		
Форма контролю – залік										
II. Змістовний модуль. Методика проведення занять з хореографії										
1	Структура та зміст занять з хореографії	6	20	8	4	4	12			
2	Методичні аспекти вивчення танцювальних рухів.		22	8	4	4	14			
3	Методика складання навчально-тренувальних вправ у логіці вікового підходу.		102	12	4	8	14	4	36	36
Форма контролю – Курсова робота, Іспит.										
ВСЬОГО			216	56	26	30	80	8	36	36

3. Програма

І. Змістовний модуль.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ХОРЕОГРАФІЧНОГО НАВЧАННЯ

Тема № 1: Розвиток системи професійної хореографічної освіти

1. Лекційний модуль.

Тема: Розвиток системи класичного танцю.

План: 1. Вплив творчості давньогрецьких мімів та сатирів на виникнення віртуозних рухів

- класичного танцю
- 2. П'єр Бошан та його робота в Паризькій академії танцю.
- 3. Канони класичного танцю.
- 4. Зміни в класичному танці в епоху Романтизму
- 5. Російська школа класичного танцю
- 6. Італійська школа класичного танцю.
- 7. Французька школа класичного танцю.

Тема: Розвиток школи сучасного танцю

План: 1. Передумови виникнення шкіл сучасного танцю

- 2. Дені-Шоун – перша школа сучасного танцю
- 3. Рудольф фон Лабан та його учні.
- 4. Техніка Марти Грехем.
- 5. Курт Йосс та Хосе Лімон.

2. Практичний модуль.

Тема: Народно-сценічний танець як навчальна дисципліна

План: 1. Принципи обробки танцювального фольклору.

- 2. Основні ознаки народно-сценічного танцю.
- 3. Перші методисти і теоретики народно-сценічного танцю.
- 4. Значення дисципліни «Народносценічний танець» в системі підготовки професійних танцівників

Тема: Сучасна система хореографічної освіти

План: 1. Дошкільна система.

- 2. Хореографічна освіта в ЗОШ
- 3. Позашкільні заклади освіти з хореографічним спрямуванням.
- 4. Профільні навчальні заклади III – IV рівнів акредитації

3. Модуль самостійної роботи. Зробити конспект з тем:

- 1. Становлення системи викладання хореографічних дисциплін у 20 ст..
- 2. Прогрес в системі класичного танцю.
- 3. Спорідненість і відмінність народно-сценічного та класичного танцю.
- 4. Характерні ознаки модерної та постмодерної хореографії.
- 5. Професійні хореографічні навчальні заклади України.

Тема № 2: Методика викладання хореографії у системі закладів освіти

1. Лекційний модуль.

Тема: Мета і завдання хореографічної освіти.

- План:
1. Мета хореографічної освіти.
 2. Завдання хореографічної освіти.
 3. Принципи хореографічної освіти.

Тема: Педагогічна майстерність викладача хореографії.

- План:
1. Особистісні якості викладача-хореографа
 2. Вимоги до педагогічної діяльності.
 3. Стилi педагогічного спілкування.

2. Практичний модуль.

Тема: Концепція мистецької освіти.

- План:
1. Мета і завдання концепції мистецької освіти.
 2. Структура і зміст предметів освітньої галузі.
 3. Навчально-виховний процес.
 4. Умови реалізації концепції.

Тема: Передовий досвід видатних викладачів хореографії

- План:
1. Педагогічні здобутки Х.Іогансена
 2. Педагогічні здобутки М.Легата.
 3. Педагогічні здобутки А.Мессерера.
 4. Педагогічні здобутки А.Бурнонвілля.
 5. Педагогічні здобутки А.Ваганової.
 6. Педагогічні здобутки М.Тарасова.
 7. Педагогічні здобутки Е.Чекетті.

3. Модуль самостійної роботи. Законспектувати тему «Педагогічний досвід видатних хореографів»

Сформувати теку з матеріалами (Закон про освіту, концепція мистецької освіти, навчальні програми з хореографії, концепція національного виховання)

Тема № 3: Види планування та основні вимоги до хореографічного навчання

1. Лекційний модуль.

Тема: Основні вимоги до навчальної програми з хореографії.

- План:
1. Пояснювальна записка
 2. Тематичний план.
 3. Зміст програми курсу.

Тема: План-конспект уроку з хореографії (розгорнутий, комбінований).

- План:
1. Структура плану-конспекту з хореографії.
 2. Зміст плану-конспекту комбінованого уроку з хореографії

Тема: Контроль за результатом хореографічного навчання.

- План:
1. Значення контролю за результатами хореографічного навчання.
 2. Педагогічні вимоги до оцінювання результатів хореографічного навчання.
 3. Критерії оцінювання хореографічної діяльності учнів.

2. Практичний модуль.

Тема: Календарно-тематичний план.

- План:
1. Структура календарно-тематичного планування уроків хореографії.
 2. Розподіл програмного матеріалу на уроки.

Тема: Методи та форми хореографічного навчання.

- План:
1. Організаційні форми хореографічного навчання в сучасній школі: урок з хореографії, лекція, практичні заняття, шкільні олімпіади, домашня робота.
 2. Методи хореографічного навчання: за джерелами знань, за характером пізнавально-хореографічної діяльності, методи за організацією пізнавально-хореографічної діяльності, методи за логікою виконання.

Тема: Методика підготовки і проведення уроку з хореографії.

- План:
1. Підготовка документації.
 2. Підбір фактичного матеріалу.
 3. Підбір музичного матеріалу.
 4. Складання комбінацій.

3. Модуль самостійної роботи.

Розробити розгорнутий план-конспект уроку з хореографії; календарно-тематичний план на 1 рік. Скласти та розписати навчальну комбінацію з класичного танцю. Дібрати музичний супровід до екзерсису біля опори.

Форма контролю: Контрольна робота. Практичний показ студентами власно створеної комбінації з презентацією. Перевірка теки з документацією

II. Змістовний модуль.

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ХОРЕОГРАФІЇ

Тема № 1: Структура та зміст занять з хореографії

1. Лекційний модуль.

Тема: Структура та зміст уроку класичного танцю

- План:
1. Мета і завдання курсу.
 2. Структура уроку класичного танцю.
 3. Порядок вправ екзерсису біля опори.
 4. Порядок вправ екзерсису на середині зали.

Тема: Структура та зміст уроку народносценічного танцю

- План:
1. Мета і завдання курсу.
 2. Структура уроку народносценічного танцю.
 3. Порядок вправ екзерсису біля опори.
 4. Екзерсис на середині зали.

2. Семінарський модуль.

Тема: Структура та зміст занять з бального танцю.

- План:
1. Мета і завдання курсу
 2. Танці європейської програми
 3. Танці латино-американської програми

Тема: Структура та зміст занять з сучасного танцю.

- План:
1. Мета і завдання курсу.
 2. Структура уроку сучасного танцю.
 3. Порядок вправ екзерсису біля опори.
 4. Екзерсис на середині зали.

3. Модуль самостійної роботи.

Скласти плани-конспекти уроків з: сучасного танцю за обраним напрямком; класичного танцю, народно сценічного танцю, бального танцю

Тема № 2: Методичні аспекти вивчення рухів

1. Лекційний модуль.

Тема: Методика виконання рухів класичного танцю біля опори

- План:
1. група Plie
 2. група Battement
 3. група Rond de jambe
 4. група Adagio

Тема: Методика виконання рухів народно-сценічного танцю біля опори

- План:
1. присідання і напівприсідання.
 2. вправи на розвиток рухливості ступні
 - 3 вправи з ненапруженою, вільною ступнею
 4. обертальні та кругообертальні вправи.
 5. дрібні вистукування
 6. м'яке відкривання ноги (battement developpe)
 7. Великі кидки (grand battement jete)

2. Семінарський модуль.

Тема: методика виконання рухів класичного екзерсису на середині.

- План:
1. Великі та маленькі пози
 2. Маленьке Adagio
 3. рухи en tournant

4. велике Adagio
5. allegro

Тема: методика виконання рухів народносценічного танцю на середині зали.

План:

1. чоловічі рухи: присядки, хлопавки, трюкові вправи.
2. оберти.
3. жіночі технічні вправи.

3. Модуль самостійної роботи.

Заповнити таблицю «Методичні аспекти вивчення рухів» з класичного та народно сценічного танців.

Тема № 3: Методика складання навчально-тренувальних вправ у логіці вікового підходу.

1. Лекційний модуль.

Тема: Методика складання комбінацій класичного екзерсису біля опори.

План:

1. врахування вікових особливостей при створені комбінацій.
2. мета та завдання навчально-тренувальних комбінацій.
3. добір музичного супроводу до комбінацій.
4. закони побудови комбінації: музичність, логічність, симетричність, рівномірність.
5. використання обертань в комбінаціях.
6. методи та прийоми поєднання рухів в комбінаціях..

Тема: Методика складання комбінацій екзерсису народно-сценічного танцю біля опори.

План:

1. врахування вікових особливостей при створені комбінацій.
2. мета та завдання навчально-тренувальних комбінацій.
3. добір музичного супроводу до комбінацій.
4. закони побудови комбінації: музичність, логічність, симетричність, рівномірність.
5. використання обертань в комбінаціях.
6. методи та прийоми поєднання рухів в комбінаціях..

2. Семінарський модуль.

Тема: Методика складання комбінацій класичного екзерсису на середині зали

План:

1. поняття точок класу.
2. врахування вікових особливостей при створені комбінацій.
3. закони побудови комбінації на середині.
4. використання обертань та поз в комбінаціях на середині.
6. можливі напрямки виконання комбінації.
7. особливості побудови маленького та великого Adagio.
8. особливості побудови Allegro.

Тема: Методика складання комбінацій екзерсису народно-сценічного танцю на середині зали.

План:

1. врахування вікових особливостей при створенні комбінацій.
2. мета та завдання танцювальних комбінацій
3. добір музичного супроводу до комбінацій.
4. робота над образністю та характером.
5. взаємини між партнерами в танцювальних комбінаціях
6. положення рук в парах, підтримки.

Тема: Структура та зміст занять з бального танцю.

План:

1. Мета і завдання курсу.
2. Танці європейської програми.
3. Танці латино-американської програми.

Тема: Структура та зміст занять з сучасного танцю.

План:

1. Мета і завдання курсу.
2. Структура уроку сучасного танцю.
3. Порядок вправ екзерсису біля опори.
4. Екзерсис на середині зали.

3. Модуль самостійної роботи.

Заповнити таблицю «Методичні аспекти вивчення рухів» з класичного та народно сценічного танців.

Форма контролю: Практичний показ студентами власно-створених уроків хореографії з народно-сценічного та класичного танців. Тестування. Перевірка тек з навчальним матеріалом.

4. Навчально-методична карта дисципліни

«Методика викладання мистецтва хореографії».

Разом: 216 год., лекції – 26 год., практичні заняття – 30 год.,
самостійна робота – 80 год., модульний контроль – 8 год., курсова робота – 36 год.,
семестровий контроль – 36 год.

Модулі	<u>I. Змістовий модуль.</u>		
Назва модуля	Основні вимоги до хореографічного навчання		
Кількість балів за модуль	124 бали		
	Тема 1	Тема 2	Тема 3
Лекційні заняття	Розвиток системи класичного танцю. (відвідування – 1 бал)	Мета і завдання хореографічної освіти. (відвідування – 1 бал)	Основні вимоги до навчальної програми з хореографії. (відвідування – 1 бал)
	Розвиток школи сучасного танцю (відвідування – 1 бал)	Педагогічна майстерність викладача хореографії. (відвідування – 1 бал)	План-конспект уроку з хореографії (розгорнутий, комбінований). (відвідування – 1 бал)
			Контроль за результатом хореографічного навчання. (відвідування – 1 бал)
Семінарські заняття	Народно-сценічний танець як навчальна дисципліна (відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)	Концепція мистецької освіти. (відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)	Календарно-тематичний план. (відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)
	Сучасна система хореографічної освіти (відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)	Передовий досвід видатних викладачів хореографії (відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)	Методи та форми хореографічного навчання. (відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)
			Методика підготовки і проведення уроку з хореографії. (відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота №1 (25 балів)		
Модулі	Коефіцієнт -1,24		

II. Змістовий модуль.			
Назва модуля	Методика проведення занять з хореографії		
Кількість балів за модуль	<i>134 бали</i>		
	<i>Тема 1</i>	<i>Тема 2</i>	<i>Тема 3</i>
Лекційні заняття	Структура та зміст уроку класичного танцю <i>(відвідування – 1 бал)</i>	Методика виконання рухів класичного танцю біля опори <i>(відвідування – 1 бал)</i>	Методика складання комбінацій класичного екзерсису біля опори.. <i>(відвідування – 1 бал)</i>
	Структура та зміст уроку народносценічного танцю <i>(відвідування – 1 бал)</i>	Методика виконання рухів народно-сценічного танцю біля опори <i>(відвідування – 1 бал)</i>	Методика складання комбінацій екзерсису народно-сценічного танцю біля опори. <i>(відвідування – 1 бал)</i>
Семінарські заняття	Структура та зміст занять з бального танцю. <i>(відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)</i>	Методика виконання рухів класичного екзерсису на середині. <i>(відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)</i>	Методика складання комбінацій класичного екзерсису на середині зали <i>(відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)</i>
	Структура та зміст занять з сучасного танцю. <i>(відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)</i>	Методика виконання рухів народносценічного танцю на середині зали. <i>(відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)</i>	Методика складання комбінацій екзерсису народно-сценічного танцю на середині зали.. <i>(відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)</i>
			Структура та зміст занять з бального танцю. <i>(відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)</i>
			Структура та зміст занять з сучасного танцю. <i>(відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)</i>
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота №2 <i>(25 балів)</i>		

Коефіцієнт -2,23

5. Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. Основні вимоги до хореографічного навчання		
Розвиток системи професійної хореографічної освіти	семінарське заняття, модульний контроль, ПМК	5
Методика викладання хореографії у системі закладів освіти	семінарське заняття, модульний контроль, ПМК	5
Види планування та основні вимоги до хореографічного навчання в ЗОШ	семінарське заняття, модульний контроль, ПМК	5
Змістовий модуль II. Методика проведення занять з хореографії		
Розвиток системи професійної хореографічної освіти	семінарське заняття, модульний контроль, ПМК	5
Методика викладання хореографії у системі закладів освіти	семінарське заняття, модульний контроль, ПМК	5
Види планування та основні вимоги до хореографічного навчання в ЗОШ	семінарське заняття, модульний контроль, ПМК	5
<i>Разом: 80 год.</i>	<i>Разом: 30 балів</i>	

6. Система поточного і підсумкового контролю знань.

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Методика викладання мистецтва хореографії» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 6.1, табл. 6.2.

Таблиця 6.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

I змістовий модуль

Основні вимоги до хореографічного навчання

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів	Одиниць	Всього
1	Відвідування лекційних занять	1	7	7
2	Відвідування практичних занять	1	7	7
3	Робота на практичних заняттях	10	7	70
4	Модульна контрольна робота	25	1	25
5	Самостійна робота	5	3	15
7	Всього без підсумкового контролю			124
8	Всього без підсумкового контролю з урахуванням коефіцієнта			124 ÷ 100 = 1,24
9	Підсумковий рейтинговий бал	100		

Коефіцієнт -1,54

II змістовий модуль

Методика проведення занять з хореографії

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів	Одиниць	Всього
1	Відвідування лекційних занять	1	6	6
2	Відвідування лабораторних (практичних) занять	1	8	8
3	Робота на семінарських (практичних) заняттях	10	8	80
4	Модульна контрольна робота	25	1	25
5	Самостійна робота	5	3	15
6	Всього без підсумкового контролю			134
7	Всього без підсумкового контролю з урахуванням коефіцієнта			$134 \div 60 = 2,23$
8	Підсумковий рейтинговий бал	40		

Коефіцієнт -2,23

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Розподіл балів, які отримують студенти 1 сем.

Поточне тестування та самостійна робота				Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів з урахування коефіцієнта
Змістовий модуль № 1.						
T1	T2	T3	МКР	124	1,24	100
29	29	41	25			

2 сем.

Поточне тестування та самостійна робота				Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів з урахування коефіцієнта
Змістовий модуль № 2.						
T4	T5	T6	МКР	134	2,23	60
29	29	51	25			

Таблиця 6.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінка
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів, то семестрові оцінки визначаються в установленому порядку в межах стобальної

шкали, а підсумкова – як середня зважена оцінка.

Форми проміжного контролю визначаються кафедрою самостійно і чітко прописуються в робочій навчальній програмі.

Кількість балів, яку студент набрав під час вивчення дисципліни, оголошується на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті.

Результати проміжного та підсумкового контролю знань студентів зазначаються у відомості обліку успішності, а загальна підсумкова оцінка – в індивідуальному навчальному плані студента (ІНПС).

Семестровий контроль в Університеті здійснюється у формі, передбаченій навчальним планом.

7. Методи навчання.

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

ІІ. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- навчальні дискусії;
- створення ситуації пізнавальної новизни;
- створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

- Лекції із застосуванням прозірок;
- Складання конспекту з теми модуля за заданим, або самостійно складеним планом;
- Підготовка доповідей з теми модуля;
- Розробка тестових завдань з теми модуля;
- Добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу;
- Написання реферату з теми модуля.

8. Методичне забезпечення курсу.

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

9. Питання до контрольної роботи.

ПМК №1 (І змістовий модуль)

1. Визначте вплив творчості давньогрецьких мімів та сатирів на виникнення віртуозних рухів класичного танцю
2. Визначте вклад П'єр Бошана в розвиток класичного танцю
3. Визначте канони класичного танцю.
4. Дайте характеристику класичному танцю епохи Романтизму
5. Дайте порівняльну характеристику російській, італійській та французькій школі класичного танцю
6. Визначте передумови виникнення шкіл сучасного танцю
7. Розкрийте суть методики Рудольфа фон Лабана
8. Охарактеризуйте техніку Марти Грехем.
9. Зазначте особливості творчості Курта Йосса та Хосе Лімона.
10. Розкрийте сутність народносценічного танцю як навчальної дисципліни.
11. Поясніть принципи обробки танцювального фольклору.
12. Назвіть перших методистів і теоретиків народно-сценічного танцю, проаналізуйте їх методичні видання.
13. Розкрийте сутність системи освіти з хореографічним спрямуванням.
14. Визначте спорідненість і відмінність народно-сценічного та класичного танцю.
15. Назвіть характерні ознаки модерної хореографії.
16. Назвіть професійні хореографічні навчальні заклади України.
17. Визначте мету і завдання хореографічної освіти.
18. Розкрийте методи та принципи хореографічної освіти.
19. Дайте визначення терміну «Педагогічна майстерність викладача хореографії».
20. Розкрийте стилі педагогічного спілкування.
21. Проаналізуйте педагогічні здобутки Х.Іогансена
22. Проаналізуйте педагогічні здобутки М.Легата.
23. Проаналізуйте педагогічні А.Мессерера.
24. Проаналізуйте педагогічні А.Бурнонвілля.

25. Проаналізуйте педагогічні А. Ваганової.
26. Проаналізуйте педагогічні М. Тарасова.
27. Проаналізуйте педагогічні Е. Чекетті.
28. Визначте основні вимоги до навчальної програми з хореографії.
29. Розкрийте структуру та зміст плану-конспекту з хореографії.
30. Визначте начення контролю за результатами хореографічного навчання.
31. Визначте критерії оцінювання хореографічної діяльності учнів.
32. Розкрийте структуру календарно-тематичного планування уроків хореографії.
33. Охарактеризуйте організаційні форми хореографічного навчання в сучасній школі: урок з хореографії, лекція, практичні заняття, шкільні олімпіади, домашня робота.
34. Охарактеризуйте методи хореографічного навчання: за джерелами знань, за характером пізнавально-хореографічної діяльності, методи за організацією пізнавально-хореографічної діяльності, методи за логікою виконання.
35. Розкрийте основні аспекти методики підготовки і проведення уроку з хореографії.

ПМК № 2 (II змістовий модуль)

1. Розкрийте структуру та зміст уроку класичного танцю.
2. Визначте мету і завдання курсу «Класичний танець».
3. Визначте та поясніть послідовність вправ класичного екзерсису біля опори.
4. Визначте та поясніть послідовність вправ класичного екзерсису на середині зали.
5. Розкрийте структуру та зміст уроку народносценічного танцю
6. Визначте мету і завдання курсу «Народносценічний танець».
7. Визначте та поясніть послідовність вправ екзерсису народносценічного танцю біля опори.
8. Визначте та поясніть послідовність вправ екзерсису народносценічного на середині зали.
9. Розкрийте структуру та зміст занять з бального танцю.
10. Дайте характеристику танцям європейської програми

11. Дайте характеристику танцям латино-американської програми
12. Розкрийте структуру та зміст занять з сучасного танцю.
13. Визначте методичні аспекти виконання рухів класичного танцю біля опори:
група Plie
14. Визначте методичні аспекти виконання рухів класичного танцю біля опори:
група Battement
15. Визначте методичні аспекти виконання рухів класичного танцю біля опори:
група Rond de jambe
16. Визначте методичні аспекти виконання рухів класичного танцю біля опори:
група Adagio
17. Зробіть груповий розподіл вправ екзерсису народносценічного танцю біля опори.
18. Визначте методичні аспекти виконання рухів народносценічного танцю біля опори: присідання і напівприсідання.
19. Визначте методичні аспекти виконання рухів народносценічного танцю біля опори: вправи на розвиток рухливості ступні
20. Визначте методичні аспекти виконання рухів народносценічного танцю біля опори: вправи з ненапруженою, вільною ступнею
21. Визначте методичні аспекти виконання рухів народносценічного танцю біля опори: обертальні та кругообертальні вправи.
22. Визначте методичні аспекти виконання рухів народносценічного танцю біля опори: дрібні вистукування
23. Визначте методичні аспекти виконання рухів народносценічного танцю біля опори: м'яке відкривання ноги (battement developpe)
24. Визначте методичні аспекти виконання рухів народносценічного танцю біля опори: Великі кидки (grand battement jete)
25. Розкрийте методичні аспекти складання комбінацій класичного екзерсису біля опори.
26. Розкрийте методичні аспекти складання комбінацій екзерсису народносценічного танцю біля опори.

27. Розкрийте методичні аспекти складання комбінацій класичного екзерсису на середині зали
28. Розкрийте особливості побудови маленького та великого Adagio.
29. Розкрийте особливості побудови Allegro.
30. Розкрийте методичні аспекти складання комбінацій народно-сценічного танцю на середині зали.

10. Питання до іспиту

1. Визначити вплив творчості давньогрецьких мімів та сатирів на виникнення віртуозних рухів класичного танцю.
2. Сформувати завдання хореографічної освіти в ЗОШ, позашкільних навчальних закладах та закладах освіти I-II рівня акредитації.
3. Скласти і пояснити методику виконання комбінації класичного танцю *demi plie* і *grand plie*
4. Визначити вклад П'єра Бошана в розвиток системи класичного танцю.
5. Сформувати принципи хореографічної освіти.
6. Скласти і пояснити методику виконання комбінації народносценічного танцю *Battement tendu №1*, та *Battement tendu №4*.
7. Зазначити основні вимоги та канони класичного танцю.
8. Охарактеризувати особистісні якості викладача-хореографа в контексті педагогічної майстерності.
9. Скласти і пояснити методику виконання комбінації класичного танцю *Battement tendu*
10. Визначити характерні риси класичного танцю епохи Романтизму.
11. Розкрити сутність творчо-педагогічної діяльності вчителя-хореографа.
12. Скласти і пояснити методику виконання комбінації народносценічного танцю: *Battement tendu №3*, *№5* та *№6*.
13. Визначити характерні ознаки російської школи класичного танцю.
14. Охарактеризувати стилі педагогічного спілкування.
15. Скласти і пояснити методику виконання комбінації класичного танцю *Battement fondu*
16. Визначити характерні ознаки італійської школи класичного танцю.
17. Проаналізувати творчо-педагогічні здобутки Х.Йогансена.
18. Скласти і пояснити методику виконання комбінації народносценічного танцю: м'яке розкривання ноги.
19. Визначити характерні ознаки французької школи класичного танцю.
20. Проаналізувати творчо-педагогічні здобутки М.Легата.

- 21.Скласти і пояснити методику виконання комбінації класичного танцю
Battement frappe
- 22.Визначити передумови виникнення шкіл сучасного танцю.
- 23.Проаналізувати творчо-педагогічні здобутки А.Мессерера.
- 24.Скласти і пояснити методику виконання комбінації народносценічного танцю:
великі кидки
- 25.Розкрити творчі принципи перших педагогів шкіл сучасного танцю на
прикладі Дені-Шоун.
- 26.Визначити мету і завдання концепції мистецької освіти.
- 27.Скласти і пояснити методику виконання комбінації класичного танцю Grand
battement jete
- 28.Розкрити хореологічний підхід Рудольфа фон Лабана до рухової активності
людини
- 29.Визначити умови реалізації концепції мистецької освіти.
- 30.Скласти і пояснити методику виконання комбінації народносценічного танцю:
pas tortielle
- 31.Визначити основні принципи техніки танцю модерн за Мартою Грехем.
- 32.Розкрити основні компоненти календарно-тематичного плану хореографічного
гуртка.
- 33.Скласти і пояснити методику виконання комбінації класичного танцю : rond de
jambe par terre
- 34.Визначити основні принципи техніки танцю модерн за Хосе Лімоном.
- 35.Охарактеризувати організаційні форми хореографічного навчання в сучасній
школі.
- 36.Скласти і пояснити методику виконання комбінації народносценічного танцю:
маленькі кидки.
- 37.Охарактеризувати принципи обробки танцювального фольклору.
- 38.Проаналізувати творчо-педагогічні здобутки А.Ваганової.
- 39.Скласти і пояснити методику виконання комбінації класичного танцю:
Battement tendu jete

- 40.Визначити значення дисципліни «Народносценічний танець» в системі підготовки професійних танцівників.
- 41.Проаналізувати творчо-педагогічні здобутки М.Тарасова.
- 42.Скласти і пояснити методику виконання комбінації народносценічного танцю: підготовка до мотузочки.
- 43.Назвати та охарактеризувати професійні хореографічні навчальні заклади України.
- 44.Визначити основні вимоги до навчальної програми з хореографії.
- 45.Скласти і пояснити методику виконання комбінації класичного танцю: Battement developpe та Battement soutenu
- 46.Проаналізувати науково-методичні видання педагогів-теоретиків народносценічного танцю.
- 47.Встановити педагогічні вимоги до оцінювання результатів хореографічного навчання.
- 48.Скласти і пояснити методику виконання комбінації народносценічного танцю: flic-flac
- 49.Проаналізувати науково-методичні видання з дисципліни «Класичний танець»
- 50.Розкрити методичні аспекти складання комбінацій народносценічного танцю біля опори.
- 51.Скласти і пояснити методику виконання комбінації класичного танцю: Battement tendu на середині зали.
- 52.Визначити мету і завдання хореографічної освіти в ЗОШ.
53. Сформувати критерії оцінювання хореографічної діяльності учнів
- 54.Скласти і пояснити методику виконання комбінації народносценічного танцю: Battement fondu
- 55.Розкрити процес становлення системи викладання хореографічних дисциплін у ХХ столітті.
- 56.Визначити структурні особливості розгорнутого плану-конспекту комбінованого уроку з хореографії.
- 57.Пояснити методику виконання маленького Adagio в класичному танці.

- 58.Визначити мету хореографічної освіти в контексті концепції мистецької освіти.
- 59.Розкрити методи хореографічного навчання.
- 60.Продемонструвати та пояснити методику виконання арабесків у класичному танці.
- 61.Проаналізувати науково-методичні видання з дисципліни «Народно-сценічний танець».
- 62.Пояснити методику підготовки і проведення уроку з хореографії.
- 63.Продемонструвати та пояснити методику виконання I – III port de bras
- 64.Визначити особливості московської та пітерської школи класичного танцю.
- 65.Розкрити методичні аспекти складання комбінацій класичного танцю біля станка
- 66.Продемонструвати та пояснити методику виконання IV-VI port de bras
- 67.Дати порівняльний аналіз структури уроків з класичного танцю та народно сценічного танцю.
- 68.Охарактеризувати груповий розподіл вправ народно сценічного екзерсису біля опори за Є.Зайцевим.
- 69.Продемонструвати та пояснити методику виконання великих поз класичного танцю

Рекомендована література.

Основна:

1. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. – К., 1990. – 179 с.
2. Ваганова А.Я., Основы классического танца: Учебник. [Текст] / А.Я. Ваганова. - Л.: , 1963. – с.
3. Тарасов Н.И. Классический танец. Школа мужского исполнительства [Текст]: учебное пособие для вузов / Н.И. Тарасов. - 4-е изд., стереотип. - СПб.: Лань; Планета музыки, 2008. - 496 с.: ил.
4. Зайцев Є, Колесниченко Ю. Основи народно-сценічного танцю: Навч. посібн. для вищ. навч. закл. культури мист. I-IV рівнів акредитації / Вид. 2-е, доопрацьов. і доп. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 416 с.
5. Голдрич О.С. Методика роботи з хореографічним колективом / Голдрич О.С.. – Львів. : Сполом, 2007. – 95 с.
6. Калугина О.Г. Методика преподавания хореографических дисциплин [Текст]: учебно-методическое пособие / О.Г. Калугина. – Киров: КИПК и ПРО, 2010. – 123 с.

Додаткова:

1. Авдеева Л.М. Пластика. Ритм. Гармония [Текст]: Самостоятельная работа учащихся для приобретения хореографических навыков: учебное пособие для студентов высших и средних учебных заведений искусств и культуры / Л.М. Авдеева. - СПб.: Композитор, 2006. - 51 с.
2. Александрова Н.А. Танец модерн [Текст]: пособие для начинающих / Н.А. Александрова, В.А. Голубева. - СПб.: Лань; Планета музыки, 2007. - 128 с.: ил + DVD.
3. Александрова Н.А. Классический танец для начинающих [Текст]: учебное пособие для студ. спец. учеб. заведений / Н.А. Александрова, Е.А. Малашевская. - СПб.: Лань; Планета музыки, 2009. - 128 с. + DVD

4. Барышникова Т., Азбука хореографии: Методические указания. [Текст] / Т. Барышникова. - СПб.: Респекс, Люкси, 1996. – 252 с.
5. Баглай В.Е. Этническая хореография народов мира [Текст]: учебное пособие для студентов вузов / В.Е. Баглай. - Ростов н/Д: Феникс, 2007. - 405 с.: ил.
6. Базарова Н.П. Классический танец [Текст]: методика преподавания в 4-5 кл. балетной школы / Н.П. Базарова. - СПб.: Лань; Планета музыки, 2009. - 192 с.
7. Базарова Н.П. Азбука классического танца: Первые три года обучения [Текст]: Учебное пособие / Н.П. Базарова, В.П. Мей. - 3-е изд., испр. и доп. - СПб.: Лань, 2006. - 240 с.: ил.
8. Балет. Танец. Хореография [Текст]: краткий словарь танцевальных терминов и понятий / Сост. Н.А. Александрова. - СПб.: Лань; Планета музыки, 2008. - 416 с.: ил.
9. Берёзова Г., Классический танец для детских хореографических коллективов: Методические указания. [Текст] / Киев, 1979
10. Беркут М. Танцуют девушки [Текст]: Сборник танцев / М. Беркут. - М.: Искусство, 1971. - 128 с.
11. Богданов Г.Ф. Работа над композицией и драматургией хореографического произведения. Ч.3. [Текст]: Учебно-методическое пособие / Г.Ф. Богданов. - М., 2007. - 192 с.
12. Богданов Г.Ф. Работа над музыкально-танцевальной формой хореографического произведения. Ч. 4. Вып. 1. [Текст]: учебно-методическое пособие / Г.Ф. Богданов. - М.: ВЦХТ, 2008. - 144 с.
13. Богданов Г.Ф. Работа над содержанием хореографического произведения. Ч.2 [Текст]: Учебно-методическое пособие / Г.Ф. Богданов. - Котельнич: ВЦХТ, 2006. - 144 с.
14. Богданов Г.Ф. Работа над танцевальной речью. Ч.1 [Текст] / Г.Ф. Богданов. - Котельнич, 2006. - 160 с.
15. Борзов А.А. Танцы народов мира [Текст]: [Учебное пособие] / А.А. Борзов. - М.: Университет Натальи Нестеровой, 2006. - 496 с.: ил.
16. Браиловская Л. Самоучитель бальных танцев. вальс, танго, самба [Текст] / Браиловская Л. - Ростов н / Д: Феникс, 2005. - 160 с.

17. Бухвостова Л.В. Балетмейстер и коллектив: Учебное пособие [Текст] / Л.В. Бухвостова, Н.И. Заикин, С.А. Щекотихина. - Орел: Орловский ГИИиК, 2007. - 248 с
18. Васильева-Рождественская М.В. Историко-бытовой танец [Текст]: учебное пособие / М.В. Васильева-Рождественская. - М.: ГИТИС, 2005. - 387 с.: ил.
19. Василенко К.Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю / Василенко К.Ю. – К. : Мистецтво, 1971. – 563 с.
20. Волынский А.Л. Книга ликований. Азбука классического танца [Текст] / А.Л. Волынский. - СПб.: Лань; Планета музыки, 2008. - 352 с.: ил.
21. Володина О.В. Самоучитель клубных танцев [Текст]: Funk, Trance, House / О.В. Володина. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 155 с.
22. Гавликовский Н.Л. Руководство для изучения танцев [Текст] / Н.Л. Гавликовский. - 4-е изд., испр. - СПб.: Лань; Планета музыки, 2010. - 256 с.
23. Гаевский В. Дивертисмент: Судьбы классического балета [Текст] / В. Гаевский. - Котельнич: Искусство, 1981. - 383 с.
24. Гусев Г., Методика преподавания народного танца. Упражнения у станка: Учеб. пособие для ВУЗов культуры и искусств. [Текст] / Г.П.Гусев. – М.: Гуманит. Изд. Центр Владос, 2002. – 209 с.
25. Гусев Г. Методика преподавания народного танца. Танцевальные движения и комбинации на середине зала: Учеб. пособие для ВУЗов культуры и искусств. [Текст] / Г.П.Гусев. – М.: Гуманит. Изд. Центр Владос, 2003. – 208 с.
26. Головина С.Н. Уроки классического танца в старших классах, М., Искусство , 1989
27. Гусев Г.П. Методика преподавания народного танца. Этюды [Текст]: Учебное пособие для вузов / Г.П. Гусев. - Котельнич: Владос, 2004. - 232 с.
28. Дудинская Н. Незабываемые уроки. Агриппина Яковлевна Ваганова [Текст]: сборник статей, / Н.Дудинская, - Л.; М., 1958.
29. Закон РФ об образовании от 10.07.1992 [Текст] // Образование и культура. – 2000. - № 3 (сентябрь) - с. 24-38.

30. Зацепина, К. Народно-сценический танец: Учеб. – метод. пособие [Текст]/ К. Зацепина, А. Климов, К. Рихтер, Н. Толстая, Е. Фарманянц. – М.: Искусство, 1976. – 223 с.
31. Заикин Н.И. Областные особенности русского народного танца. Ч. 2. [Текст]: Учебное пособие для студентов вузов / Н.И. Заикин, Н.А. Заикина. - Орел: Орловский ГИИиК, 2004. - 687 с.
32. Захаров В.И. Народный танец: Калужская область [Текст] / В.И. Захаров. - М.: Издательский дом ""Один из лучших"", 2005. - 84 с.
33. Зенина Н.Н. Краткая методика преподавания модерн-джаз танца: для начинающих (1-год обучения, базовый уровень) [Текст] / Н.Н. Зенина, обл. Дом народного творчества Кировский. - Киров, 2007. - 48 с.
34. Каргина З.А., Технология разработки образовательной программы дополнительного образования детей. [Текст] / З.А. Каргина // Внешкольник. Воспитание и дополнительное образование детей и молодёжи. – 2006. - № 5. – с.11 – 15.
35. Климов А.А. Основы русского народного танца [Текст]: Учебник для студентов вузов искусств и культуры / А.А. Климов. - 3-е изд. - Котельнич: Изд-во МГУКИ, 2004. - 320 с.
36. Козлов Н.И. Пластическая выразительность как один из определяющих компонентов в создании художественного образа [Текст]: учебное пособие для уча-ся и преподавателей ДШИ и колледжей / Н.И. Козлов. - СПб.: Композитор, 2006.
37. Комплексное учебно-методическое обеспечение образовательного процесса в средних профессиональных учебных заведениях: методическое пособие [Текст] / М.: Мин-во образования РФ, НМЦ СПО, - 1999. – с. 51.
38. Костровицкая В.С. 100 уроков классического танца (с1 по 8 класс) [Текст]: учебное пособие / В.С. Костровицкая. - 3-е изд., испр. - СПб.: Лань; Планета музыки, 2009. - 320 с.
39. Костровицкая В.С. Классический танец. Слитные движения. Руки [Текст]: учеб. пособие / В.С. Костровицкая. - СПб.: Лань; Планета музыки, 2009. - 128 с.

40. Котельникова Е. Биомеханика хореографических упражнений [Текст] / Е. Котельникова. - М.: ВЦХТ, 2008. - 128 с.: ил.
41. Красовская В.М. История русского балета [Текст]: Учебное пособие для вузов / В.М. Красовская. - Л.: Искусство, 1978. - 231 с.
42. Лихачёв Б.Т. Педагогика [Текст]: учебное пособие / Б.Т Лихачёв - М. 2003.
43. Лопухов А.В. Основы характерного танца [Текст]: Методическое пособие А.В. Лопухов, А.В. Ширяев, А.И. Бочаров. - 3-е изд., стереотип. - СПб.: Лань; Планета музыки, 2007. - 344 с.: ил.
44. Меланьин, А.А. Теоретические аспекты изучения хореографического искусства [Текст]: методы анализа танцевального движения / А.А. Меланьин. - М., 2010
45. Методика работы с хореографическим коллективом [Текст]: учебно-методическое пособие / Сост. Э.И. Герасимова, КОКК. - Киров, 2010. - 36 с.
46. Мур А., Бальные танцы: Метод. пособ. [Текст] / - А. Мур. - М.: ООО Астрель, 2004. – 319 с.
47. Мурашко М.П. Танцы марийского края [Текст]: Учебник: В 2-х кн. Кн.1 / М.П. Мурашко. - Йошкар-Ола, 1995. - 296 с.
48. Мурашко М.П. Формы русского танца. Кн.1. Пляска. Ч.2. [Текст] / М.П. Мурашко. - М.: Издательский дом ""Один из лучших"", 2007. – 112 с.: ил.
49. Мурашко М.П. Марийские сюжетные танцы [Текст]: Учебник: В 2 кн. Кн.2. / М.П. Мурашко. - Йошкар-Ола, 1997. - 240 с.
50. Мориц В.Э. Методика классического тренажа [Текст] / В.Э. Мориц, Н.И. Тарасов, А.И. Чекрыгин. - СПб.: Лань; Планета музыки, 2009. - 384 с.
51. Никитин В.Ю. Композиция урока и методика преподавания модерн-джаз танца [Текст]: учебное пособие / В.Ю. Никитин. - М.: Издательский дом ""Один из лучших"", 2006. - 253 с.
52. Новые бальные танцы [Текст] / Сост. Л. Степанова. - М.: Сов. Россия, 1974 . - 96 с. - (Б-ка "В помощь худож. самодеятельности. Вып. 10).
53. Нянина Л.Н. Чувашский танец [Текст]: методические рекомендации для ведения репетиционных занятий и уроков / Л.Н. Нянина. - Чебоксары: Чувашское респ. училище культуры, 2004. - 44 с.+ CD."

54. О танце, балете, балетмейстере и... [Текст] / Сост. Н.И. Заикин, Н.А. Заикина. - Орел: Издатель А.В. Воробьев, 2007. - 276 с.
55. Основы подготовки специалистов-хореографов. Хореографическая педагогика [Текст]: Учеб. пособие для студентов ВУЗов/Гум. ун-т профсоюзов СПб. - СПб, 2006. - 632 с.
56. Плисецкая М. Я, Майя Плисецкая. [Текст] / М. Плисецкая. - М.: АСТ, 2008. - 490 с.:ил.
57. Положение Федерации Танцевального Спорта России «О допустимых фигурах в спортивных бальных танцах»
58. Полятков С.С. Основы современного танца [Текст]: Учеб. пособ. / С.С. Полятков. - 2-е изд. - Ростов н/Д: Феникс, 2006. - 80 с.
59. Разночинцева М.А. Ритмика: двенадцать уроков [Текст]: учебное пособие / М.А. Разночинцева. - М.: ГИТИС, 2007. - 38 с.: ил.
60. Работа с мальчиками в хореографическом коллективе 6-7 летнего возраста [Текст]: информационно-методический сборник материалов для руководителей хореографических коллективов / Сост. Новоселов С.В. и др., обл. Дом народного творчества Кировский. - Киров, 2009. - 38 с. + CD-R
61. Регацциони Г., Бальные танцы: Метод. пособ. [Текст] / Г. Регацциони, А. Маджони, М. Анджело. - М.: БММ АО, 2001. – 92 с.
62. Резникова З.П. Встаньте, дети, встаньте в круг [Текст]: Сборник танцев для детей / З.П. Резникова. - М.: Сов. Россия, 1976. - 131 с.
63. Слыханова В.И. Формирование движенческих навыков [Текст]: Движения и элементы мужского народного танца / В.И. Слыханова. - М.: Издательский дом ""Один из лучших"", 2007. - 44 с.: ил.
64. Смирнов С.А. Педагогика. Педагогические теории, системы, технологии [Текст]: учебник / С.А. Смирнов - М., 2001.
65. Стуколкина Н., Четыре экзерсиса: Учеб. [Текст]/ Н. Стуколкина. – М.: Всероссийское театральное общество, 1972. – 400 с.
66. Степанова Л. Народные сюжетные танцы [Текст] / Л. Степанова. - М.: Сов. Россия, 1969. - 108 с.

67. Сюжетные и народные танцы [Текст] / Сост. Л.Н. Алексеева. - М.: Сов. Россия, 1977. - 96 с.
68. Танцуют все! Клубные, бальные, восточные танцы [Текст]. - Ростов н/Д: Феникс, 2007. - 251 с.: ил.
69. Танцы народов СССР. Вып. 6. [Текст] - М.: Искусство, 1972. - 112 с.
70. Тарасов Н., Классический танец: Учеб. пособ. [Текст] / М.: Искусство, 1981. - с.
71. Тарасова Н. Теория и методика преподавания народно – сценического танца [Текст]: Учеб. пособ. / Тарасова Н. – СПб.: 1996. – с.
72. Ткаченко Т. Народный танец [Текст]: Учеб. пособ./ Т. Ткаченко. – М.: Искусство, 1967. – 653 с.
73. Ткаченко Т. Народные танцы [Текст]: Учеб. пособ./ Т. Ткаченко. – М.: Искусство, 1977. – 573 с.
74. Требования к содержанию и оформлению образовательных программ дополнительного образования детей, [Текст] // Внешкольник. – 2003. - № 9. – с. 3 – 4.
75. Устинова Т.А. Русский народный танец [Текст] / Т.А. Устинова. - М.: Искусство, 1976. - 152 с.
76. Устинова Т.А. Фольклорные танцы Тверской земли [Текст] / Т.А. Устинова. - Тверь: Тверской обл. дом народ. творчества, 2002 . - 160 с.:ил.
77. Устинова Т.А. Избранные русские народные танцы [Текст] / Т.А. Устинова. - М.: Искусство, 1996. - 592 с.:ил.
78. Фоменко И.М. Основы народно-сценического танца [Текст]: Учебное пособие для высших и средних профессиональных заведений / И.М. Фоменко. - Орел: Орловский ГИИиК, 2002. - 274 с.
79. Хавилер Д. Тело танцора [Текст]: медицинский взгляд на танцы и тренировки / Д. Хавилер. - Выборг: Новое слово, 2007. - 111 с.
80. Хореографическое искусство: вопросы балетоведения и методы учебно-воспитательной работы [Текст]: сборник статей препод. кафедры хореограф. искусства СПб. Гуманитар. универ. профсоюзов. - Киров: Диамант, 2007. - 156 с.

81. Хореографическая педагогика [Текст]: вопросы муз. воспитания, актерского искусства и режиссуры; худож. оформление танца; хореогр. работа с детьми / Гум. ун-т профсоюзов СПб. - Киров: Диамант, 2007. - 116 с.
82. Цыганкова Р. Школа восточного танца [Текст] / Р. Цыганкова. - Ростов н/Д: Феникс, 2006. - 156 с.
83. Шевнюга С. Самоучитель испанских и цыганских танцев. Фламенко [Текст] / С. Шевнюга. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 160 с. - (Жизнь удалась).
84. Шереметьевская Н.Е. Танец на эстраде [Текст] / Н.Е. Шереметьевская. - М.: Издательский дом "Один из лучших", 2006. - 277 с.
85. Шкурко Т.А. Танцевально-экспрессивный тренинг [Текст] / Т.А. Шкурко. - СПб.: Речь, 2005. - 192 с.: ил.
86. Березова Г. Хореографічна робота з дошкільнятами. – К., 1982. – 207 с.
87. Методика викладання класичного танцю в школі. – К., 1998. – 20 с.
88. Про освіту: Закон України// Законодавство про вищу освіту: Зб. Законів. – К., 202. – с. 2-27.
89. Програми з фахових хореографічних дисциплін.
90. Робочі навчальні плани.
91. Фіцула М. Педагогіка. – К.: Академвидав, 2007. – 560 с.
92. Хомич Л. Роль мистецтва у професійно-педагогічній підготовці вчителя // Мистецтво і освіта. – 1998. – С. 51.
93. Шариков Д.І. Класифікація сучасної хореографії.- К.: Видавець Карпенко В.М.. 2008.- 168 с.
94. Котельникова Е.Г. Биомеханика хореографических упражнений: учебное пособ. / Котельникова Е.Г.– Л. : ЛГИК им. Н.К. Крупской, 1980. – 95 с. : ил.

Іноземна:

1. Goldenberg R.L. Performance Art: from Futurisme to the Present / Goldenberg R.L. – Singapore : Thames & Hudson world of art, 2000. – 232 p.: ill.
2. De Mill Agnes. Martha, the life and work of Martha Graham. – Ney York.: Random House, 1991. – 476 p.: ill.

3. Marselle Mitchel, Ginot Isabelle. La Dance au XXe siecle. – Paris: Bordas, 1995. – 264 p.: ill en noir et en coul.

Электронный ресурс:

1. Балет Кеннета Макмиллана. Кеннет Макмиллан, «Манон», «Ромео и Джульета», «Иудино дерево». – Режим доступа : www.balletalert.com/magazines/danceview/MacMillan.htm. – Загол. з экрана.
2. Борис Эйфман : Я проповедую тотальный театр. – Режим доступа: <http://ria.ru/interview/20100226/211030692.html>. – Загол. з экрана.
3. Кох Моника. Введение в ранний период европейского экспрессивного танца через работы Рудольфа Лабана. Введение в систему движений Рудольфа Лабана с акцентом на его ранние работы. – Режим доступа : <http://www.heptachor.ru/>. – Загол. з экрана.
4. Le Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris. – Режим доступа : <http://www.conservatoiredeparis.fr/>. – Заголовок з экрану.
5. Материал для Позвоночника. Любопытное развитие идей из боевых искусств сквозь контактную импровизацию к технической системе и тренингу Стива Пекстона. – Режим доступа : <http://ezotera.ariom.ru/2008/02/11/spine.html>. – Загол. з экрана.
6. Оркхезография. Оркхезография. или трактат о танце в форме диалога, с помощью которого каждый дворянин может легко изучить благородное искусство танца и практиковаться в нем, написанный Туано Арбо, жителем Лангра. – Режим доступа : <http://www.opentextnn.ru/music/epoch%20/?id=1811>. Заголовок з экрана.
7. Рудольф Лабан. Теория, метод, система. – Режим доступа : <http://www.belcanto.ru/laband.html>. Загол. з экрана.
8. Танцевальные термины. – Режим доступа : www.abt.org/dictionary/index.html. Загол. з экрана.